

Posvećeno Jaroslavu Šidaku, Reneu Lovrenčiću i Mirjani Gross

Godinu 2011. hrvatska je historiografija završila obilježavanjem dvadeset i pete obljetnice smrti jednog od najvažnijih hrvatskih povjesničara u 20. stoljeću, Jaroslava Šidaka. Ta je obljetnica na njegovom zagrebačkom Filozofskom fakultetu obilježena velikim znanstvenim skupom kojim se obuhvatilo i analiziralo najrazličitije aspekte Šidakovog bavljenja poviješću i historiografijom. Doprinos Jaroslava Šidaka nakon tog skupa – i nakon zbornika koji je iz njega proizašao – bitno je lakše sagledati u širokom i razvedenom kontekstu hrvatske historiografije od međuratnog razdoblja sve do 1980-ih godina.

Budući da su spomenuti skup i zbornik dali dosta velik prilog samoj biografiji Jaroslava Šidaka, redakcija časopisa *Pro tempore* odlučila se u sjećanje na tog velikog istraživača objaviti njegov tekst kojega je još 1951. godine priredio za potrebe radijskog predavanja. Taj nam do danas neobjavljeni tekst iz njegove ostavštine, sačuvane u Arhivu Filozofskog fakulteta, na najbolji način svjedoči o njegovoj otvorenosti novim medijima, načinu prezentacije i predavačkom stilu zbog kojeg je bio omiljen među tadašnjim studentima. Ovim putem, redakcija se zahvaljuje gospodinu Ivanu Kurjaku, voditelju arhiva FFZG na ukazanoj pomoći i savjetima.

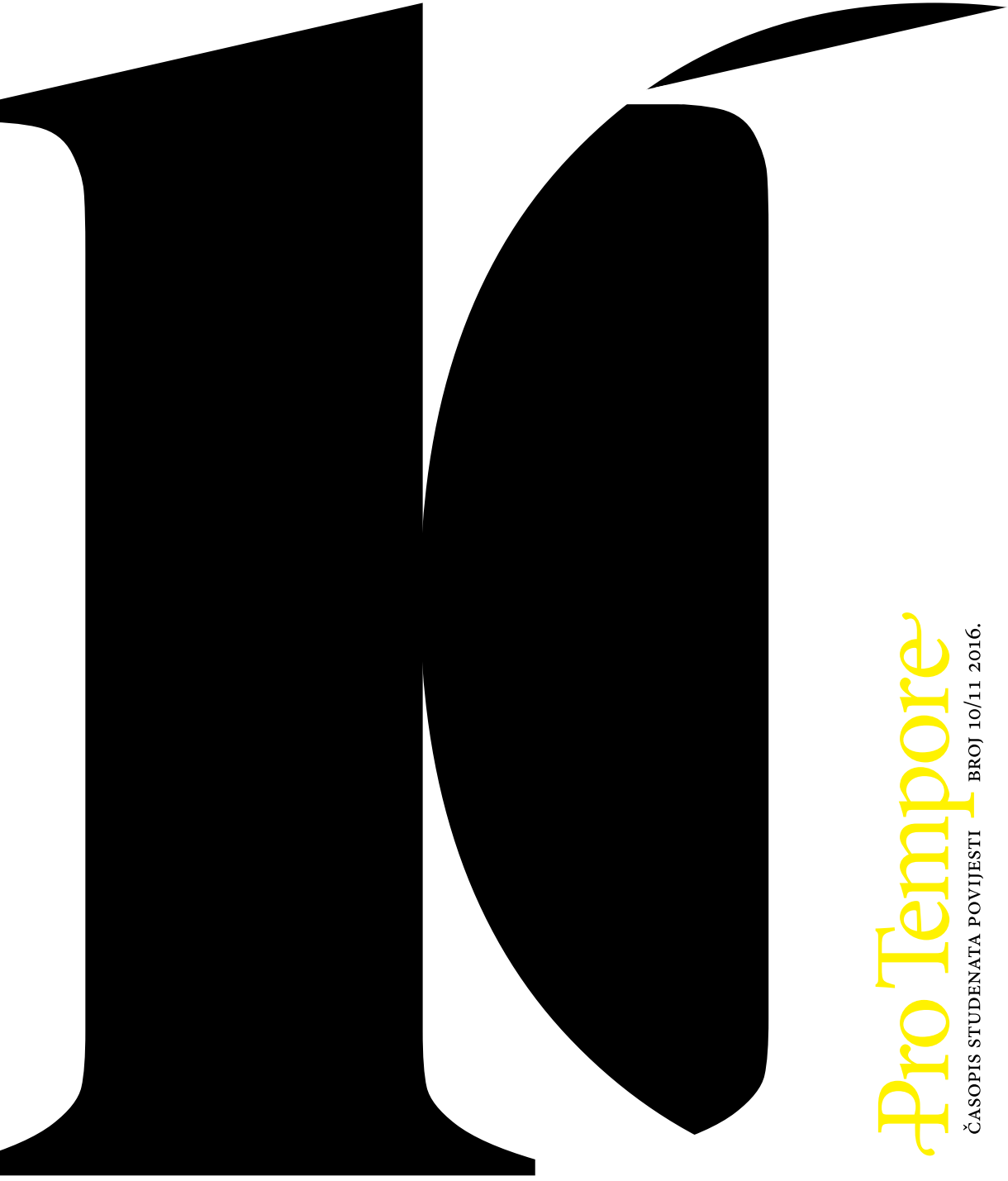
Stupili smo povodom ovog jubileja u kontakt s profesorom Reneom Lovrenčićem, jednim od Šidakovih studenata i kasnijih nasljednika. Budući da je on kao povjesničar prvenstveno 20. stoljeća, njegovao zasade jedne škole koju je prihvatio uz dugotrajnu brigu i poticaje Jaroslava Šidaka, redakcija časopisa uvidjela je potrebu nadovezati se na Šidakovo predavanje. Rene Lovrenčić bio je suglasan s idejom da sastavi tekst o osobnim sjećanjima na pedagoški i znanstveni rad profesora Šidaka, ali njegova smrt 2012. godine prekinula ga je u tom poslu. Tako se na mjestu toga u ovoj rubrici uz kratki nekrolog preminulom profesoru Lovrenčiću može pronaći i njegov nešto manje

uobičajen tekst, „Stvarni i izmišljeni čovjek u historiografiji“, koji se ovdje po prvi put objavljuje. Redakcija se zahvaljuje kćeri profesora Lovrenčića, Sanji Lovrenčić, koja nam je tekst ustupila za publiciranje.

Odlazak profesorice Mirjane Gross sredinom 2012. godine i smrt profesora Lovrenčića zajedno ostavljaju jednu duboku prazninu u hrvatskoj historiografiji. Profesorica Gross, kao i profesor Lovrenčić, posljednjih su godina bili aktivni u historiografiji, objavljujući svoje tekstove ili knjige. Mirjana Gross nikad nije odustajala od napora koje je kontinuirano ulagala u omogućavanje napretka povijesne znanosti, pa je tako prepoznala i inicijativu redakcije *Pro tempore* i bez iznimke pristajala na različite oblike suradnje. Na tome ćemo uvijek biti zahvalni. Također, kao učenik i asistent Jaroslava Šidaka, Mirjana Gross je krenula u novo razdoblje suvremene hrvatske historiografije, držeći se pritom onoga što je naučila od svog učitelja. Zato je ova rubrika zaključno zaokružena biografskim tekstom, nekrologom Mirjani Gross, tekstom „Starčevićansko nadahnuće u djelima Ante Kovačića“ – jednim od posljednjih tekstova koje je profesorica napisala, a koji je dosada objavljen na portalu historiografija.hr – te člankom Silvestra Milete koji se okreće istraživanju rane socijaldemokracije u Hrvatskoj, teme s početaka karijere profesorice Gross. Zahvaljujemo profesoru Branimiru Jankoviću, koji je posredovao pri ustupanju prava na publiciranje spomenutog predavanja.

Pred čitateljem sada stoji ova rubrika, rubrika posveta Jaroslavu Šidaku, Reneu Lovrenčiću i Mirjani Gross. Povjesničarima koji su, svaki na svoj način, oblikovali hrvatsku historiografiju. Ovim doprinosom razumijevanju njihovog pristupa otvorili smo i neke manje poznate aspekte njihovog rada, kao i pružili pogled u njihove rane ili manje poznate radove. Nadamo se da će ova rubrika predstavljati barem mali udio u baštinenju i razumijevanju ovog velikog razdoblja u hrvatskoj povijesnoj znanosti. Time će, vjerujemo, također postati očito koliko je starija generacija zadužila današnju i one koje slijede – i koliko svi mi danas gubimo njihovim odlaskom.

Redakcija časopisa studenata povijesti *Pro tempore*

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI – BROJ 10/11 2016.

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI BROJ 10/11 2016.

Pro Tempore

Časopis studenata povijesti
Godina VIII, broj 10-11, 2016.

Glavni i odgovorni urednik

Tomislav Brandolica

Zamjenik glavnog urednika

Filip Šimetin Šegvić

Uredništvo

Tomislav Brandolica, Marta
Fiolić, Kristina Frančina, Marko
Lovrić, Valentina Nedeljko, Nikola
Seiwerth, Filip Šimetin Šegvić

Urednici pripravnici

Zvonimir Plavec, Vjenceslav
Rupčić, Porin Šćukanec Reznicek

Redakcija

Tomislav Brandolica, Marta Fiolić,
Kristina Frančina, Marko Lovrić,
Valentina Nedeljko, Zvonimir
Plavec, Vjenceslav Rupčić, Nikola
Seiwerth, Porin Šćukanec Reznicek,
Filip Šimetin Šegvić

Recenzenti

dr. sc. Damir Agičić
dr. sc. Ivo Banac
dr. sc. Tomislav Galović
dr. sc. Ivo Goldstein
dr. sc. Iskra Iveljić
dr. sc. Tvrtko Jakovina
dr. sc. Hrvoje Klasić
dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić
dr. sc. Jelena Marohnić
dr. sc. Mirjana Matijević Sokol
dr. sc. Hrvoje Petrić
dr. sc. Drago Roksandić
Marie Scatena, MA
akademik Arnold Suppan
Marina Šegvić, prof.
dr. sc. Božena Vranješ Šoljan

Lektura i korektura

Gabrijela Detelj
Marta Fiolić
Ana Jelić
Nikolina Kos
Marko Pojatina
Tihomir Varjačić

Dizajn i priprema za tisak

DZN studio

Prijevodi s engleskog jezika

Tomislav Brandolica
Tina Miholjančan, prof.
Marija Marčetić
Ivan Markota
Krešimir Matešić
Judita Mustapić
Kristina Videković

Prijevodi s njemačkog jezika

Mirela Landsman Vinković
Filip Šimetin Šegvić
Azra Plićanić Mesić

Prijevodi s francuskog jezika

Jasna Čirić, prof.
Marta Fiolić
Marija Galić
Tea Šimičić

Prijevodi s talijanskog jezika

Tihana Filipčić
Loretta Lanča

Izdavač

Klub studenata povijesti – ISHA
Zagreb

Tisak

Mediaprint – Tiskara Hrastić

ISSN: 1334-8302

Tvrđnje i mišljenja u objavljenim
radovima izražavaju isključivo
stavove autora i ne predstavljaju
nužno stavove i mišljenja
uredništva i izdavača

Izdavanje ovog časopisa financijski su omogućili:

Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za povijest
Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu,
Studentski zbor
Sveučilišta u Zagrebu

Privatne donacije:

Vesna Miović, I. P., M. Č.

Redakcija časopisa Pro tempore
svim se donatorima iskreno
zahvaljuje na financijskoj podršci!

Časopis se ne naplaćuje.

Adresa uredništva:

Klub studenata povijesti – ISHA
Zagreb
(za: Redakcija Pro tempore),
Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu,
Ivana Lučića 3,
10000 Zagreb

E-mail:

pt.redakcija@gmail.com
tomislav.brandolica@gmail.com